

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W GDAŃSKU

POMORANIA ANTIQUA

T. XXIV

Gdańsk 2015

Redaktor
Henryk Paner

Komitet redakcyjny
Leszek Kajzer, Lech Leciejewicz, Henryk Paner, Mirosław Fudziński

Skład komputerowy
Joanna Ossowska

Korekta
Anna Ciemińska, Joanna Masłowska, Halina Przybylska

Tłumaczenia w języku angielskim
Tomasz Borkowski oraz
Katarzyna Ślusarska (K.Ś.), Krzysztof Tomasz Witczak (K.T.W.),
Maciej Majewski (M.M.), Ewa Józefowicz (E.J.), Vladimir Kulakov (V.K.)

Materiał ilustracyjny
A. Abramov, M. Baran, D. Bienias, E. Błędowska, J. Buszmann, K. Deczyński, P. Dintar, M. Fudziński,
J. Gackowski, Ł. Gackowski, M. Gościński, D. Grupa, P. Gurtowski, A. Janowski, B. Jędrychowska,
M. i P. Kalka, J. Kędelska, D. Kłajbor-Wieczorkowska, B. Knapp, E. Kozłowska, T. Kozłowski,
H. Kroczyńska, A. Kurpiewski, K. Kurzyk, A. Lewandowska, J. Ludwińska, M. Maciejewski,
M. Majewski, D. Makowiecki, W. Małkowski, M. Mierzejewski, K. Ody, M. Olszewska, M. Olszta-Bloch,
A. Ostasz, E. Pawlak, Ł. Przewłocki, M. Przymorska-Sztuczka, A. Rembisz-Lubiejewska,
A. Ruta, A. Siwiak, W. Siwiak, K. Smetana, W. Sosnowski, J. Struve, E. Szewczyk, K. Ślusarska,
S. Wadył, M. Weinkauff, F. Wiącek, E. Wtorkiewicz-Marosik, D. Żak-Boryszko

Projekt graficzny okładki
Elżbieta Erzepki, Bogdan J. Kowalewski
wg projektu Wojciecha Jakubowskiego

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
POMORSKIEGO

Adres Redakcji
Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
ul. Mariacka 25/26, 80-958 Gdańsk
www.archeologia.pl, e-mail: mag@archeologia.pl
tel. 58 322 21 00, fax 58 322 21 11

© Copyright Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
2015 Gdańsk, Poland

PL ISSN 0556-0691

SPIS TREŚCI

R O Z P R A W Y

TOMASZ GALEWSKI, KATARZYNA ŚLUSARSKA

Archeologia kulturoznawcza a badania nad zjawiskiem skarbów przedmiotów metalowych w epoce brązu i początkach epoki żelaza 9

KRZYSZTOF TOMASZ WITCZAK

Z problematyki Słowiańszczyzny plemiennej, cz. 5: Wierzycanie (Uerizane), plemię wschodniopomorskie znad rzeki Wierzycy 29

JERZY MAIK

Stan badań nad wczesnośredniowiecznym włókiennictwem pomorskim 47

MARCIN WEINKAUF

Początek wczesnego średniowiecza w strefie chełmińsko-dobrzyńskiej w świetle źródeł ceramicznych 63

DAWID GRUPA, MAŁGORZATA GRUPA

Vanitas, z kręgu badań nad śmiercią i przemijaniem 91

M A T E R I A Ł Y

BEATA BIELIŃSKA-MAJEWSKA

Wybrane przedmioty kamienne w zbiorach Muzeum Okręgowego w Toruniu ... 97

KRZYSZTOF KURZYK, ADAM OSTASZ

Osada kultury iwieńskiej z Mieścina, gm. Tczew, woj. pomorskie, stan. 17 ... 105

JACEK GACKOWSKI

Pozostałości warsztatu brązowniczego z osiedla obronnego ludności kultury łużyckiej w Czarnowie (stan. 46, d. Kamieniec), pow. Toruń 131

ANNA KROCZYŃSKA, BARTOSZ KNAPP, HENRYK MACHAJEWSKI

Skarb przedmiotów brązowych odkryty na osadzie ludności kultury łużyckiej w Sarbsku, powiat łębski, stanowisko 16 145

PIOTR FUDZIŃSKI

Materiały z okresu neolitu, epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, pochodzące z badań wykopaliskowych w Węgrach, gm. Sztum, stanowisko nr 1 165

MIROSLAW FUDZIŃSKI	
Osada z wczesnej epoki żelaza w Pruszczu Gdańskim, Stanowisko 12	191
ANNA REMBISZ-LUBIEJEWSKA	
Pozostałości osadnictwa z wczesnej epoki żelaza odkryte w Gostkowie-Folsung (stanowisko 3), gm. Łysomice, woj. kujawsko-pomorskie	203
KATARZYNA ŚLUSARSKA, ŁUKASZ POŁCZYŃSKI	
Wyniki ratowniczych badań wykopaliskowych na stanowisku wielokulturowym Gdynia Wielki Kack 10, gm. loco, woj. pomorskie	239
ANNA REMBISZ-LUBIEJEWSKA, TOMASZ KOZŁOWSKI, ALICJA DROZD-LIPIŃSKA, DANIEL MAKOWIECKI	
Grób skrzynkowy ludności kultury pomorskiej w Grzybnie (stan. 40), gm. Unisław, woj. kujawsko-pomorskie	253
EWA BOKINIEC	
Materiały z młodszego okresu przedrzymskiego odkryte w Boceniu, gm. Chełmża, woj. kujawsko-pomorskie, stanowisko 5	283
AGNIESZKA RUTA, ANNA STROBIN	
Grób kultury wielbarskiej z terenu Starego Miasta w Gdańsku (stanowisko „Monopol”)	305
PIOTR KALKa	
Osadnictwo z okresu wpływów rzymskich na stanowisku nr 47 w Juszkuwie, gm. Pruszcz Gdański. Dwa nowe znaleziska <i>terra sigillata</i> na Pomorzu Gdańskim	325
ARTUR KURPIEWSKI, KRZYSZTOF NARLOCH	
Zagadkowy obiekt kultury wielbarskiej na stanowisku 23 w Złotorii koło Torunia	341
ARTUR KURPIEWSKI, JADWIGA LEWANDOWSKA	
„Stare” cmentarzysko odkryte na nowo. O Sadłowie raz jeszcze	357
ВЛАДИМИР И. КУЛАКОВ	
Весы и детали их крепления к поясу у пруссов и куршей в X-XI вв	373
WOJCIECH SIWIAK	
Wczesnośredniowieczny trzewik pochwy miecza z lasu Turska Dąbrowa nad Notecią koło Bydgoszczy	401
ŚLAWOMIR WADYL	
Wczesnośredniowieczna ceramika naczyniowa z mikroregionu Baldran-Podzamcze, gm. Kwidzyn	411

ANDRZEJ JANOWSKI	
<i>Castrum Nuwenburgk</i> w świetle najnowszych badań archeologicznych	453
SEWERYN SZCZEPAŃSKI	
„Zaginiona” osada * <i>Kaukenīnai</i> w kontekście kulturowo-osadniczym pomeziańskiej włości <i>Geria</i>	475
KAMIL KAJKOWSKI, PAWEŁ SZCZEPANIK	
Góra Cmentarna w Rowach w świetle badań archeologicznych	491
MONIKA OLSZEWSKA	
Płytki posadzkowe z kościoła Karmelitów w Bydgoszczy	501
ANNA DRAŹKOWSKA	
Suchą stopą przez ulice średniowiecznych i nowożytnych miast. Analiza formy i funkcji patynek	511
ANNA DRAŹKOWSKA	
Przyczyny i rodzaje zniszczeń XVII i XVIII-wiecznych tkanin z badań archeologicznych w Gniewie	527

R E C E N Z J E I O M Ó W I E N I A

SŁAWOMIR WADYL	
Pomorze Wschodnie w X wieku. Uwagi na marginesie pracy Błażeja Śliwińskiego, <i>Początki Gdańska. Dzieje ziem nad zachodnim brzegiem Zatoki Gdańskiej</i> w I połowie X wieku, Gdańsk 2009, ss. 298	537

Z Ż A Ł O B N E J K A R T Y

Alfons Klejna (1935 – 2010)	575
Jerzy Kamrowski (1950 – 2011)	578